

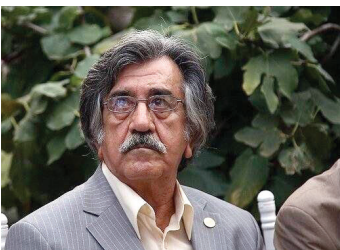
ناگهان شعر

صائب تبریزی

آن چنان کز رفتن گل خار می ماند به جا
از جوانی حسرت بسیار می ماند به جا
آه افسوس و سرشک گرم و داغ حسرت است
آن چه از عمر سبک رفتار می ماند به جا
نیست غیر از رشته طول امل چون عنکبوت
آن چه از ما بر دو دیوار می ماند به جا
کامجویی غیر ناکامی ندارد حاصلی
در کف گل چین ز گلشن کار می ماند به جا
رنگ و بوی عاریت پا در ر کاب رحلت است
خار خاری در دل از گلزار می ماند به جا
جسم خاکی مانع عمر سبک رفتار نیست
پیش این سیلاب کی دیوار می ماند به جا؟
غافل است آن کز حیات رفته می جوید اثر
نقش پاکی زان سبک رفتار می ماند به جا؟
هیچ کار از سعی ما چون کوهکن صورت نیست
وقت آن کس خوش، کز او آثار می ماند به جا
زنگ افسوسی به دست خواجه هنگام رحیل
از شمار در هم و دینار می ماند به جا
نیست از کردار ما بی حاصلان را بهر های
چون قلم از ما همین گفتار می ماند به جا
ظالمان را مهلت از مظلوم، چرخ افزون دهد
بیشتر از مور این جامار می ماند به جا
سینه ناصاف در میخانه نتوان یافتن
نیست هر جا صیقلی، ز نگار می ماند به جا
می کشد حرف از لب ساغر می بُر زور عشق
در دل عاشق کجا اسرار می ماند به جا؟
عیش شیرین را بود در چاشنی صد چشم شور
برگ، صائب! بیشتر از بار می ماند به جا

درگذشت محمدحسین عطارچیان

محمدحسین عطارچیان هنرمند پیش کسوت و نام آشنای خوشنویسی شکسته درگذشت. محمدحسین عطارچیان هنرمند پیش کسوت خوشنویسی شکسته صبح روز گذشته، سه شنبه ۱۵ آبان، بر اثر بیماری در ۸۱ سالگی درگذشت. او عضو موسسه هنرمندان پیش کسوت نیز بود. محمدحسین عطارچیان متولد ۱۳۲۲ در تبریز و دارای درجه یک هنری در خوشنویسی شکسته از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود. مراسم تشییع پیکر و خاکسپاری این هنرمند خوشنویس فردا چهارشنبه ۱۶ آبان ماه ساعت ۱۰:۳۰ در قطعه هنرمندان بهشت زهرا (س) برگزار می شود.

ورود رسمی هوش مصنوعی به حوزه ادبیات ترجمه

بزرگ‌ترین ناشر در کشور هلند به طور رسمی برنامه‌های آزمایشی استفاده از هوش مصنوعی را برای کمک به ترجمه داستان‌های تجاری تأیید کرده است. به گزارش ایسنا، «VBK» که بزرگ‌ترین ناشر در کشور هلند محسوب می‌شود، اعلام کرد قصد دارد از هوش مصنوعی برای ترجمه «تعداد محدودی کتاب» به انگلیسی استفاده کند. و نساو هافوگن، مدیر بازرگانی این انتشارات گفت: «VBK بزرگ‌ترین ناشر در هلند، که در اوایل امسال توسط انتشارات آمریکایی سایمون اند سستر خریداری شد، از هوش مصنوعی برای کمک به ترجمه تعداد محدودی کتاب استفاده می‌کند.»

غلط نویسیم

شیلات ماهی

شیلات به معنی «ماهیگیری و امور مربوط به آن»، نیز به معنی «سازمان یا شرکتی که امور پرورش، صید و فروش ماهی را برعهده دارد» است. در هر صورت با ذکر «شیلات» نیازی به آوردن «ماهی» نیست.

عدم وجود

«عدم» و «وجود» دو کلمه متضاد هستند و به کار بردن آن‌ها در کنار هم و در معنی «نبودن، نیستی، فقدان» جایز نیست: نمونه معیار: نبودن آب کافی باعث کاهش محصولات کشاورزی شده است.

برگرفته از «فرهنگ درست نویسی سخن» تألیف استاد حسن انوری

سلام دوباره به اپرای «مولوی» ۱۵ سال

گفت‌وگوی خراسان با استاد بهروز غریب‌پور، نویسنده و کارگردان سرشناس که از ۲۲ آبان اپرای عروسکی «مولوی» را با صدای همایون شجریان و محمد معتمدی روی صحنه می‌برد

الهه آرانپان culture@khorasannews.com

با این‌که هفتاد و چهارساله است و از سال ۱۳۴۶ تا امروز بیش از ۵۰ نمایش و اپرای عروسکی را طراحی و کارگردانی کرده‌است، اما هنوز شور و اشتیاق کارکردن برای فرهنگ و هنر ایرانی را دارد. بهروز غریب‌پور، نویسنده، کارگردان و استاد نمایش و اپرای عروسکی است. او کسی است که نقش مهمی در پیوند ادبیات و فرهنگ ایرانی با هنر نمایش داشته‌است و اپراهای عروسکی او مانند «رستم و سهراب»، «لیلی و مجنون»، «حافظ»، «سعدی»، «خیام» و «مولوی» گواه این ادعاست. نکته جالب‌توجه در همه این اپراها، استقبال فوق‌العاده تماشاگران از آن‌ها در اجراهای داخلی و خارجی بوده‌است. غریب‌پور حالا پس از چند سال دوری از صحنه، تصمیم به اجرای مجدد اپرای خاطره‌انگیز «مولوی» گرفته‌است که اولین بار در سال ۱۳۸۸ اجرا شد. این اپرا بر اساس مثنوی معنوی و کلیات شمس نوشته و طراحی شده و موسیقی آن بر اساس دستگاه‌ها و ردیف‌های آوازی ایرانی با آهنگ‌سازی بهزاد عبدی ساخته شده‌است. همایون شجریان روایت آوازی نقش شمس تبریزی و محمد معتمدی، روایت آوازی نقش مولوی را برعهده دارد. ضبط موسیقی اپرای «مولوی» در کشور اوکراین انجام شده و بیش از ۱۰۰ عروسک ریسمانی در آن حضور دارند. به مناسبت اجرای دوباره اپرای عروسکی «مولوی» با بهروز غریب‌پور، طراح و کارگردان آن گفت‌وگو کرده‌ایم.

این اپرا بر اساس مثنوی معنوی و کلیات شمس نوشته و طراحی شده و موسیقی آن بر اساس دستگاه‌ها و ردیف‌های آوازی ایرانی با آهنگ‌سازی بهزاد عبدی ساخته شده‌است

چه شد که تصمیم به اجرای دوباره اپرای «مولوی» گرفتید؟

از ابتدای تاسیس گروه تئاتر عروسکی «آران»، همواره آثار قبلی‌مان را دوباره اجرا می‌کردیم و به نمایش می‌گذاشتیم. در دوره‌ای هریک از این آثار بارها و بارها اجرا می‌شدند. بعد از تعطیلی تئاتر‌ها در دوره کرونا و مشکلاتی که در درون گروه به دلیل مهاجرت‌ها و تغییر شغل‌ها ایجاد شد، مدتی فعالیت نداشتیم. با تشکیل یک گروه تازه و ترکیبی از نیروهای قدیم و جدید پس از ماه‌ها این امکان پدید آمد که اپرای «مولوی» را از ۲۲ آبان در تالار تخصصی فردوسی روی صحنه ببریم.

چند شب اجرا خواهید داشت؟

یک ماه اجرا داریم و بعد از آن با توجه به میزان استقبال مخاطبان، ممکن است اجرا تکرار شود.

تفاوت اجرای این اپرا با اجراهای گذشته در چیست؟ چه تغییراتی ایجاد شده‌است؟

باید بگویم شبانه‌روزی تلاش کردیم تا این اجرا را دوباره با ترکیبی از عروسک‌گردان‌ها و بازی‌دهنده‌های جدید آماده کنیم. اجرای مجدد اپرای عروسکی مثل فیلم نیست که از بایگانی دربیاید و پخش شود. در اپرا شما با بازی‌دهنده زنده روبه‌رو هستید که باید تعلیم ببیند و دوباره در جریان تولید قرار بگیرد. به‌جز

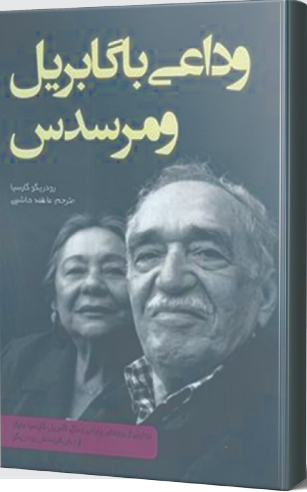
نگاهی به کتاب «وداعی با گابریل و مرسدس» نوشته «رودریگو گارسیا مارکز» درباره نادیده ها و ناشنیده های زندگی گابریل گارسیا مارکز

می‌کنند، کلاه از سر برمی‌دارد و بی اختیار فریاد می‌زند: «خداحافظ رئیس».

این نشان می‌دهد مارکز علاوه بر محبوبیت نزد خوانندگانش آن قدر در سراسر کشور ش مورد عنایت بوده که حتی کسانی که مخاطب او هم نبوده‌اند او را رئیس خطاب کرده و برایش احترام ویژه‌ای قائل بوده‌اند.

درباره مارکز

«گابریل گارسیا مارکز» نویسنده کلمبیایی است که به واسطه خلق چندین کتاب درخشان که مهم‌ترین آن‌ها «صد سال تنهایی» است، به یکی از غول‌های ادبی جهان تبدیل شد. مارکز متولد ۱۹۲۷ در شهر آراکاتا کاست که بیشتر عمرش را در مکزیک گذراند و در سال ۲۰۱۴ از دنیا رفت. از دیگر کتاب‌های مهم مارکز می‌توان به «پاییز پادشاه»، «کسی نوید» و «عشق سال‌های وبا» اشاره کرد. او صاحب ۲۴ کتاب است. در سال ۱۹۸۲ جایزه نوبل به این نویسنده کلمبیایی تعلق گرفت.

در بخشی از کتاب پرنده‌ای در واپسین لحظات زندگی «مارکز» به تصویر کشیده می‌شود که از بیرون ناگاه وارد اتاق می‌شود و آن قدر خودش را به در و دیوار می‌کوبد که بی‌جان روی زمین می‌افتد. گویی پرنده تنهاییک پرنده نیست

نویسنده خاموش شود.

یکی از ویژگی‌های این کتاب همان‌طور که اشاره شد نمادپردازی است و نویسنده سعی کرده است کتاب را با نثری شاعرانه و ظریف پیش برد تا هم کتاب را فراتر از یک بیوگرافی از حالت یکنواختی درآورده باشد و هم مخاطب را دچار ملال نکرده باشد.

در بخشی از کتاب می‌خوانیم: «مادر، پیر شده بود. آدم وقتی پیر می‌شود و هر روز یکی از دوستانش را از دست می‌دهد فکر و خیال‌های عجیبی می‌کند، طبیعی بود که نگران پدر باشد. حرف‌های او درباره بیماری پدر مرا به فکر فرو برد، یعنی همه چیز به همین سادگی تمام می‌شود؟ آیا این آغاز پایان بود؟»

خداحافظ رئیس

شاید برای کسانی که عادت کرده بودند مارکز را با خواندن نوشته‌های عاشقانه و انسانی‌اش به یاد بیاورند و همواره منتظر کتاب جدیدی از نویسنده محبوب باشند، خواندن کتابی که در آن نه تنها خبری از نوشته‌های امیدبخش مارکز نیست بلکه تصویر پیری او را نشان می‌دهد که در گیر و زال عقل شده و جای کلمه‌ها را مثل جای اشیاء فراموش می‌کند، چندان راحت نباشد. در جایی از کتاب بعد از آن که «مارکز» زندگی را وداع می‌کند، یکی از کارکنان موسسه کفن و دفن که با گل‌های زرد او بدرقه

ادبیات جهان

حیدر کاسبی culture@khorasannews.com

نویسندگان بزرگ، علاوه بر این‌که کتاب‌هایشان برای مخاطبان جذاب است، حاشیه‌های زندگی‌شان نیز نزد آن‌ها خالی از لطف نیست. گاهی یک نویسنده یا هنرمند در نگاه مخاطبان‌ش آن قدر دست نیافتنی و دور جلوه می‌کند که با خواندن زندگی‌نامه و جزئیات زندگی معمولی آن‌ها شاید بشود کمی این فاصله را کمتر کرد و پی به این نکته برد که آن‌ها هم در بسیاری از امور زندگی همان کارهایی را می‌کرده‌اند که دیگران درگیرش بوده‌اند.

تذکره نویسی درباره بزرگان

مستندنگاری یا بیوگرافی نویسی یکی از گونه‌های ادبی است که کم‌علاقه‌مند نداشته و بسیاری از خوانندگان ادبیات بعد از خوانش کتاب‌های نویسندگان محبوب‌شان، منتظر انتشار کتاب‌هایی از این دست درباره زندگی شخصی آن‌ها هم هستند. کتاب «وداعی با گابریل و مرسدس» یکی از همین کتاب‌هاست، درباره زندگی «گابریل گارسیا مارکز» یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان معاصر جهان که کتاب «صد سال تنهایی» اش بی‌تردید یکی از شاهکارهای ادبی جهان است. «رودریگو گارسیا» فرزند ارشد «مارکز» نویسنده این کتاب است که سعی کرده است

نگاه ویژه به موسیقی بانوان در جشنواره فجر

چهلمین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر با نگاه ویژه به موسیقی بانوان و کودکان برگزار می‌شود. رضا مهدوی، دبیر جشنواره، اعلام کرد که یکی از اهداف اصلی، جذب حداکثری هنرمندان موسیقی دستگاهی است. او تأکید کرد که حضور بیشتر این هنرمندان به ارتقای جایگاه موسیقی ایرانی در داخل و خارج کشور کمک می‌کند. مهدوی از افزایش حضور بانوان در جشنواره نسبت به سال گذشته خبر داد و ابراز امیدواری کرد که در آینده نزدیک شاهد برگزاری یک جشنواره ویژه بانوان باشیم. همچنین، او به توسعه بخش موسیقی مردم‌پسند اشاره کرد و گفت که در صورت استقبال، تعداد سالن‌های این بخش افزایش خواهد یافت.

چهلمین جشنواره بین‌المللی فجر در بخش کودکان و نوجوان، به دنبال

ادب و هنر | ۷

بخش موسیقی که دائمی است، بقیه بخش‌ها زنده است و دوباره تولید شده‌اند. در این اجرا نیروهای جدید به عنوان خون تازه به گروه اضافه شده‌اند که خیلی از آن‌ها در آینده تبدیل به ستاره‌های تئاتر و نمایش می‌شوند.

آماری از تعداد تماشاگرانی که در طول

این ۱۵ سال اپرای عروسکی «مولوی» را دیده‌اند، دارید؟

دقیق نمی‌توانم بگویم، ولی ماهم دی‌وی‌دی اپرای «مولوی» و هم اجراهای صحنه‌ای «مولوی» را در شهرهای مختلف ایران داشته‌ایم که با استقبال بی‌نظیری مواجه شده و قطعاً یکی از پرتماشاگرترین اپراهای ما بوده‌است.

در خارج از کشور هم اجرا داشته‌اید؟

بله. در امارات و ایتالیا اجرا داشته‌ایم.

برنامه‌ای دارید که در آینده اپرای بی

محوریت دیگر شخصیت‌های ادبی

طراحی و تولید کنید؟

من در حال حاضر اپرای «همای و همایون» بر اساس اثری از خواجهی کرمانی را آماده کرده‌ام و تا مرحله ضبط موسیقی هم پیش رفته‌ایم، ولی هنوز هیچ کدام از دستگاه‌های متولی واکنشی مبنی بر این‌که این اپرا در تالار وحدت روی صحنه برود یا خیر، نداشته‌است. در عین حال مخالفتی هم نبوده‌است و امیدوارم این اپرا به‌زودی اجرا شود.